

2. Бурко К. В. Калькулювання собівартості продукції в системі управлінського обліку сільськогосподарських підприємств. *Економічні науки. Сер. Облік і фінанси*. 2013. № 10 (3). С. 119-126.

3. Кондрашова Т. М. Удосконалення системи управління витратами на підприємствах України за допомогою калькулювання. *Економіка Крима*. 2011. № 2 (35). С. 282–287.

4. Марущак Л. Управлінський облік як основа для прийняття рішень. *Галицький економічний вісник*. 2012. №6 (39). С. 92-98.

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Михайленко О.В., канд. екон. наук, доцент
Національний університет харчових технологій, м. Київ

Активізація інвестиційно-інноваційної діяльності, надання великої уваги щодо просування та реалізації наукових розробок стають основними рушійними факторами економічного зростання, що створює істотно новий соціальний напрямок і характер суспільства. При цьому людський капітал, рівень освіченості і професіоналізм працівника стають цінними і унікальними конкурентними перевагами підприємства перед іншими гравцями ринку. Тому нематеріальні активи, що являють собою поєднання широкого аспекту включених до нього складових при домінуванні інформаційних ресурсів та знань набувають вагомості в складі необоротних активів суб'єктів господарювання.

Хоча в Україні перешкодами до їх популяризації стали нерозуміння, невизначеність та неоднозначність змісту нематеріального активу, і в свою чергу вони є об'єктом гострих дискусій серед науковців і практиків.

Але вирішення цих питань передбачає в першу чергу аналіз сучасного стану нематеріальних активів у світовій і вітчизняній економіці.

За результатами дослідження Організації економічного співробітництва та розвитку в багатьох країнах інвестиції в нематеріальні активи перевищують зростання в більш традиційний вид капіталу, а саме машини, обладнання та будівлі. Наявні дані з низки країн показують їх стрімке зростання. Серед країн-лідерів можна виділити насамперед США, Китай та Велику Британію.

Співвідношення кількості матеріальних і нематеріальних активів в цих країнах наближається або у випадку США перевищує 50%.

Проте, ситуація в Україні на фоні світових прагнень у збільшенні частки нематеріальних активів у загальній сумі капіталу підприємства і країни загалом залишається невтішною. На сьогодні спостерігається тотальна недооцінка нематеріальних активів вітчизняними підприємствами. Частка в структурі капітальних інвестицій за видами активів не перевищує і 4%.

Так дослідження ряду підприємств харчової промисловості (ТОВ «Андрушівський маслосирзавод», ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Львівський холодокомбінат», СП «Галка Лтд», ПрАТ «Новгород-сіверський сирзавод», ТОВ «Житомирський мясокомбінат», ТОВ «Житомирський мясокомбінат», ПрАТ «Лантманнен Акса», ПрАТ «Кондитерська фабрика»Лагода», АТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч», ТМ «Яготинське для дітей») дозволило визначити, що найбільша питома вага НМА в 2021-2022 роках в вартості необоротних активів спостерігається на ПрАТ «Лантманнен Акса» (9,58 та 3,94% відповідно в 2020р та 2021 р), на ПрАТ «Львівський холодокомбінат» (4,99 та 4,50% відповідно) та на ПрАТ «Карлсберг Україна» (2,17 та 2,01%). На інших підприємствах частка НМА в вартості необоротних активів не перевищує 1%.

Отже, необхідно зазначити, що для всебічного залучення нематеріальних активів у виробничий процес і вико-

ристання сприятливого ефекту від їх використання, повинна йти ініціатива саме від держави. Україні необхідно більш впливова і однозначна політика щодо залучення та ефективності використання НМА. Повинні бути застосовані конкретні дії з інвестування, правової охорони, співпраці з фахівцями і науковими закладами та інші цілісні управлінські рішення.

Перелік посилань:

1. Волкова Н. А., Подвальна Н. Е., Семенова К. Д. Економічний аналіз: Навч. посібник. Одеса: ППЦ «Белка». 2020. 240 с.
2. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак [та ін.]; за ред. В. М. Микитюка. Житомир: Рута, 2018. 440 с.
3. Ясишена В.В., Пилявець В.М. Методика аналізу нематеріальних активів підприємств. *Інноваційна економіка*: наук.-вироб. журнал. 2021. № 1-2 (86). С. 147–157.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ТРАНСПОРТНИХ ВИТРАТ НА ЗАКУПВЛЮ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

*Московчук А.Т., канд. екон. наук, доцент
Луцький національний технічний університет*

Придбання виробничих запасів завжди пов'язане з транспортними витратами, які у навчально-науковій літературі називають транспортно-заготівельними витратами (ТЗВ). Структура, порядок обліку цих витрат визначені Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [1].

Належне відображення в обліку транспортних витрат забезпечує достовірною інформацією аналітиків підприємства і, у подальшому, прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Інформаційною основою обліку транспорт-